

Bruxelles, den 28. maj 2021
(OR. en)

9032/21

ENV 331
CLIMA 119
IND 141
CHIMIE 59
TRANS 319
AGRI 232
ENER 198
SAN 315
COMPET 386
ECOFIN 468
CONSOM 123
MARE 17
RELEX 463

NOTE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	De Faste Repræsentanternes Komité/Rådet
Vedr.:	Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget Vejen til en sund planet for alle – EU-handlingsplan: Mod nulforurening for vand, luft og jord

1. Den 12. maj 2021 vedtog Kommissionen ovennævnte meddelelse "Vejen til en sund planet for alle – EU-handlingsplan: Mod nulforurening for vand, luft og jord" som et af de vigtigste resultater af den europæiske grønne pagt.
2. I meddelelsen fastlægger Kommissionen en ny overordnet ramme for EU's indsats mod forurening. På grundlag af ni flagskibsinitiativer og andre tiltag, herunder lovgivningsforslag, fungerer den som et kompas for at integrere forebyggelse af forurening i alle relevante EU-politikker, intensivere gennemførelsen af den relevante EU-lovgivning og identificere eventuelle mangler. For at styre EU i retning af 2050-målet om en sund planet for alle fastsætter handlingsplanen centrale 2030-mål som indikatorer til måling af fremskridtene med at reducere forurening ved kilden på grundlag af eksisterende lovgivning og initiativer vedrørende luft- og støjforurening, biodiversitet, pesticider, mikroplast og affald.

3. EU-handlingsplanen understøttes af to arbejdsdokumenter fra Kommissionens tjenestegrene med titlerne "Towards a monitoring and outlook framework for the zero pollution ambition" (Hen imod en overvågnings- og prognoseramme for ambitionen om nulforurening) og "Digital Solutions for Zero Pollution" (Digitale løsninger til nulforurening).
 4. Kommissionen forelagde handlingsplanen for Miljøgruppen den 21. maj 2021 og behandlede de indledende spørgsmål.
 5. Med henblik på at udstikke retningslinjer for udvekslingen af synspunkter på den kommende samling i Rådet (miljø) den 10. juni 2021 følger vedlagt til delegationerne et baggrundsnotat fra formandskabet med tre spørgsmål, der skal bidrage til at strukturere debatten.
 6. De Faste Repræsentanternes Komité opfordres til at notere sig formandskabets baggrundspapir og fremsende det til Rådet med henblik på udvekslingen af synspunkter den 10. juni 2021.
-

**Miljøministrenes samling i Rådet
den 10. juni 2021**

– Udveksling af synspunkter –

***Vejen til en sund planet for alle
EU-handlingsplan: "Mod nulforurening for vand, luft og jord"***

Formandskabets baggrundspapir med spørgsmål til ministrene

Siden 2019 er der inden for rammerne af den europæiske grønne pagt (pagten)¹ blevet iværksat forskellige politikker og foranstaltninger med det mål at opnå klimaneutralitet senest i 2050 og samtidig fremme synergier mellem forskellige sektorer. For at imødegå vedvarende trusler mod mennesker, dyr og økosystemer opfordrer pagten EU *"til bl.a. at sørge for bedre overvågning, indberetning, forebyggelse og afhjælpning af forurening af luft, vand, jord og forbrugsvarer"*².

Ambitioner, prioriteter og mål

Meddelelsen "Vejen til en sund planet for alle – EU-handlingsplan: Mod nulforurening for vand, luft og jord"³, der blev vedtaget af Europa-Kommissionen den 12. maj 2021, udgør den sidste byggesten i dette sæt af nye strategier og politikker, der indeholder visionen for et giftfrit miljø i EU og kombinerer alle igangværende og planlagte bestræbelser i en integreret tilgang, der sætter forebyggelse af forurening i front. Med henblik herpå fastsættes der et mere effektivt "nulforureningshierarki" under hensyntagen til de principper, der er nedfældet i traktaten, navnlig forsigtighedsprincippet, princippet om forebyggende indsats og princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden samt princippet om, at forureneren betaler.

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2021) 400 final, s. 1.

³ Som ovenfor.

I toppen af den omvendte handlingspyramide står forebyggelse, da forurening altid bør forebygges ved kilden, og kun når dette ikke er muligt, bør den minimeres. Med henblik herpå er det afgørende at fokusere på, hvordan varer og tjenesteydelser designes, produceres, leveres, udføres og/eller anvendes og bortskaffes. Endelig bør forureningen, når den opstår, afhjælpes, og de dermed forbundne skader godtgøres.

Ambitionen om nulforurening er en tværgående målsætning, der bidrager til FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling og supplerer 2050-målet om klimaneutralitet i synergi med den rene og cirkulære økonomi og målene om genopretning af biodiversiteten.

Hovedformålet med handlingsplanen er at fremme inklusion af forebyggelse af forurening i alle relevante EU-politikker, maksimering af synergier på en effektiv og proportionel måde, intensivering af gennemførelsen og identificering af eventuelle mangler eller kompromiser. For at fremme indsatsen fastsætter planen seks mål for 2030, der spænder fra luft- og støjforurening til kemiske pesticider, mikroplast og affaldsproduktion.

Disse mål ledsages af en række tiltag, der skal gennemføres mellem 2021 og 2024, og som sammen med ni flagskibsinitiativer i teksten er udformet med henblik på at supplere de mange andre initiativer og instrumenter i pagten og dermed bidrage til at forbedre vores sundhed og trivsel, bevare økosystemer og fokusere på nulforurening fra produktion og forbrug. De fleste af målene er knyttet til evalueringer og revisioner af lovgivningen med henblik på at forbedre gennemførelsen og håndhævelsen af retlige instrumenter, navnlig vedrørende støj-, vand-, luft- og jordkvalitet.

For at opnå en omstilling til nulforurening fastsætter handlingsplanen foranstaltninger, der skal sikre en strengere gennemførelse og håndhævelse, øge indsatsen på tværs af samfundet, fremme verdensomspændende ændringer og overvåge fremskridt, foregribe tendenser og integrere nulforurening.

Forbedring af sundhed og trivsel

Meddelelsen har hovedsageligt til formål at mindske uligheder på sundhedsområdet gennem nulforurening og at støtte tiltag i byerne. Med henblik herpå foreslås det i meddelelsen at styrke samarbejdet mellem forskellige sektorer på nationalt, europæisk og internationalt plan.

Handlingsplanens sociale dimension fokuserer på politikker i sundhedssektoren, f.eks. gennem kræfthandlingsplanen, og dens samspil med miljølovgivningen såsom de igangværende og kommende revisioner af direktiverne om luftkvalitet, drikkevand, badevand og rensning af byspildevand samt kemikaliestrategien. Byplanlægning er afgørende for at mindske uligheder, og udviklingen inden for rammerne af strategien for bæredygtig og intelligent mobilitet, renoveringsbølgen, Horisont Europa-missionerne og nyt europæisk Bauhaus kan derfor yde et meningsfuldt bidrag med hensyn til at forfølge nulforureningsmålsætningen og -målene, i det omfang de inspirerer til handling på nationalt, regionalt og lokalt plan, også under hensyntagen til det iboende formål med disse instrumenter, nemlig at bidrage til at reducere forureningen ved kilden.

En levevis, der respekterer planetens begrænsninger

Forurening har i årenes løb lagt et enormt pres på vores økosystemer og bragt biodiversiteten i fare. Handlingsplanen indeholder klare tiltag, der har direkte tilknytning til miljøet, og som fremhæver betydningen af de fremtidige juridisk bindende EU-mål for naturgenopretning, inden for rammerne af EU's biodiversitetsstrategi og EU's kommende jordbundsstrategi. Det er også nødvendigt med en regional tilgang til nulforurening, og endnu en gang vil synergier med eksisterende lovrammer for beskyttelse af luft, ferskvand, have og oceaner – såsom direktivet om nationale emissionsreduktionstilsagn, vandrammedirektivet og havstrategirammedirektivet og jord til bord-strategien – spille en afgørende rolle.

Mod nulforurening fra produktion og forbrug

Den måde, hvorpå vi producerer og forbruger, er en af prioriteterne i pagten, og handlingsplanen tager også fat på de industrielle og økonomiske dimensioner af vejen mod nulforurening. For at nå dette mål er der behov for en cirkulær og grøn tilgang til økonomien, hvorefter et aspekt omfatter fremme af nulforureningsalternativer ved at gennemføre og forbedre eksisterende rammer såsom produkters miljøaftryk, handlingsplanen for den cirkulære økonomi, direktivet om industrielle emissioner og EU's miljømærke, og gennemførelse af kommende initiativer såsom initiativet til grønne anprisninger og revisionen af energibeskatningsdirektivet.

Samarbejde om omstillingen til nulforurening

Handlingsplanen, der forfølger det tredobbelte mål om at forbedre menneskers sundhed og trivsel, anerkende behovet for at leve inden for planetens begrænsninger og bevæge sig i retning af nulforurening fra produktion og forbrug, fremhæver en bred vifte af nye og igangværende initiativer. Den lægger også vægt på betydningen af en koordineret planlægnings- og gennemførelsesproces for at sikre, at der løbende gøres fremskridt med hensyn til at nå nulforureningsmålsætningen og -målene og samtidig gribe ind over for forurening ved kilden. Dette vil skabe langsigtede fordele for miljøet på den mest systemiske og vedvarende måde, samtidig med at der tages hensyn til den nyeste videnskabelige viden og de nyeste videnskabelige standarder, der i sidste ende sikrer vores borgeres og økosystemers sundhed. Stræben efter nulforurening kan samtidig bidrage til at fremme indsatsen og styrke mulighederne inden for rammerne af disse initiativer.

For at muliggøre strengere gennemførelse og håndhævelse opregner handlingsplanen en række tiltag såsom: udvikling af nye fælles efterlevelseshandlinger, der gennemføres af nationale myndigheder i samarbejde med det europæiske netværk af miljøagenturer, -inspektører, -revisorer, politi, anklagere og dommere; styrkelse af samarbejdet mellem miljømyndigheder og andre håndhævelsesmyndigheder for at udarbejde tværsektorielle efterlevelseshandlinger på nationalt og grænseoverskridende plan; styrkelse af direktivet om miljøkriminalitet; evaluering og eventuel revision af miljøansvarsdirektivet; udvikling af standardiserede bestemmelser om sikring af overholdelse på europæisk og internationalt plan; fremme af højt udviklede teknologier; og styrkelse af civilsamfundet, så det kan fungere som overvågningsorgan.

Kommissionen vil under det 8. miljøhandlingsprogram udvikle en integreret overvågnings- og prognoseramme for nulforurening, som skal analysere synergier, overvåge fremskridt og fremme integrerede løsninger og anbefalinger – den første rapport er planlagt til 2022 og den anden til 2024. For at kunne opnå dette er det nødvendigt, at de eksisterende strukturer såsom EU's videncentre for nulforurening konsolideres. Det Europæiske Miljøagentur, Det Fælles Forskningscenter og det nyligt oprettede europæiske klima- og sundhedsobservatorium får en afgørende rolle i indsamlingen af data til dette overvågnings- og prognoseværktøj.

Oprettelsen af en ny interessegruppeplatform vedrørende nulforurening i samarbejde med Regionsudvalget vil samle interessenter og eksperter fra forskellige politikområder for effektivt at integrere nulforureningsdagsordenen, bidrage til at skabe medejerskab og fremme samarbejde, integrerede løsninger og tiltag, der maksimerer synergierne med dekarbonisering og genopretningsindsatsen efter covid-19.

På internationalt plan vil EU i overensstemmelse med handlingsplanen fremme ambitionen om nulforurening gennem handelspolitiske initiativer og frihandelsaftaler og vil styrke gennemførelsen og håndhævelsen af kapitlerne om handel og bæredygtig udvikling i disse aftaler.

Forslag til spørgsmål med henblik på udvekslingen af synspunkter på miljøministrenes samling i Rådet den 10. juni 2021:

- Hvad er medlemsstaternes vurdering af nulforureningshandlingsplanens tilgang, anvendelsesområde og ambitionsniveau?
- Hvordan kan synergieffekten øges i betragtning af de indbyrdes forbindelser med flere strategier, der er fremlagt inden for rammerne af den europæiske grønne pagt?
- Hvad anser medlemsstaterne for at være de vigtigste tiltag vedrørende gennemførelse og håndhævelse i nulforureningshandlingsplanen?